

„A film nemcsak nemzeti műfaj”

Hogyan látja 1956-ot egy filmrendező? – Vágvölgyi B. András Kolorado Kid című filmjével szerepelt a palicsi filmfesztiválon

Vágvölgyi B. András gazdag filmes és publikációs múltja tekint vissza, a Kolorádó Kiddel viszont számára egy új területre lépett, ez ugyanis az első játékfilmje. Nem is csoda, hogy sokan már nagyon várták.

Az 1956-os magyarországi eseményeket felidézõ alkotás több országba és külföldi városba eljutott, többek között Kanadába, Olaszországba, Montrealba, Los Angelesbe, New Yorkba, Tokióba, Kolozsvárról, jövő hónapban pedig Isztambulba megy. A film rendezõje Palicsra is ellátogatott, ahol azt is elmesélte, hogyan látja õ 1956-ot.

■ **A film miért épp 1956-tal foglalkozik?**

– Úgy vélem, hogy az 1956-os forradalom a magyar történelem egyik legfényesebb csillaga. A huszadik században sok minden történt Magyarországgal, ami ebbõl látványos volt, azaz filmre való, az épp 1956. Ezen kívül keveset lehetne pozitív kontextusban vászonra tenni, az elsõ világháborút nyilván nem, a másodikat és a holokausztot sem, az újabb 1989-90-es esemé-

■ **Mirõl szól a film?**

– Bizonyos értelemben a Kádári árulásról. Élményeim 1956-ról nyilván nincsenek, mert én ebbe a világba születtem bele. A kilencvenes években a Magyar Narancs újságírójaként dolgoztam, sokat jártam ezen a környéken, így a filmnek jugoszláviai párhuzamai is vannak. Szarajevóba mentem 1993-ban, ott mesélték, hogy amikor a várost megtámadták a külsõ erõk, akkor a védelmét elsõ körben a helyi heroinmaffia szervezte. Azt gondolom, hogy ha egy civil közösség harcba kezd valamiféle reguláris haderõvel, akkor elsõsorban a városi vagányok kezdenek harcolni. Így volt ez Magyarországon is 1956-ban. Mondhatjuk, hogy egyetemisták, meg költõk, de igazi nehéz fiúk voltak azok, akik elsõsorban fegyvert ragadtak.

■ **Miképp szólítja meg a nézõket?**

– Szerintem egy filmnek három szinten kell megszólítania a közönséget. Alapszinten, ami magában foglalja a történetet, a szexet és az erõszakot. Középszinten: itt adni kell neki egy izgalmas szerkezetet. Végezetül pedig nyújtania kell valamit az ingyenceknek, és azoknak, akiknek elképesztõ filmes végzettségük van. Ebben a filmben mindhárom szint megtalálható.

■ **Milyennek látja a jelenlegi magyarországi filmgyártás helyzetét?**

– Ez a film **Eörsi Istvánnak** lett dedikálva, aki nálam egy generációval idõsebb, roppant jelentõs író, és értelmiségi vagány volt. Ő mondogatta magáról, hogy biológiai optimista, de valamilyen szinten én is az vagyok. Hiszek abban, hogy a magyar film kilábal ebbõl a gödörbõl. Ettõl szerintem a bajok mélyebbek, problematikus a hozzáállás, amit én gyöngyvászónra maszturbálásnak nevezek. Valahogy jobban kellene megérinteni a közönséget, és nem szégyen az, ha a filmünket megnézik.

■ **Milyen irányba változzon a magyar filmgyártás?**

– Magyarország az unió tagja, és szerintem több európai koprodukcióra lenne szükség. Nem gondolom azt, hogy a film teljes mértékben nemzeti műfaj, inkább nemzetközi, és szerintem az európai filmnek jelenleg egyetlen esélye az amerikai és a távol-keleti produkciókkal szemben, ha jó koprodukciók születnek. Fontosnak tartom ugyanakkor, hogy számoljunk a hazai közönséggel. Ezzel persze nem a bugyuta komédiázásra gondolok, de valahogy a többséget is meg kell érinteni. A társadalmi problémákkal való foglalkozás nagyon fontos, de olyan módon kell ezekrõl szólani, hogy megérintse az embereket.

■ LUKÁCS Melinda



Jelenet a Kolorádó Kid című filmből

nyek pedig kemény diónak bizonyul. Azt gondolom, hogy 1956 nagyon fontos. A magyar filmgyártás 1956 óta foglalkozik 1956-tal. A Kádár-rendszer megelégedett azzal, hogy három apologetikus filmet készítsen, ebbõl Keleti Márton kettõt és Fejér Tamás egyet. Ezek nagyon szocreál stílusban készült alkotások voltak. A hatvanas években kezdtek 1956-tal allegorikusan, metaforákon keresztül beszélni. Jancsó Miklós Szegénylegények címû 1966-ban készült filmjét mindenki 1956-osnak fogta fel, és nem 1848-asnak. A magyar film a nyolcvanas években is foglalkozott 1956-tal. Olyan alkotások születtek, mint a Megáll az idõ, a Szamárköhögés, Szerencsés Dániel, Eldorádó, amelyek érzékenyen nyúltak 1956-hoz, és jól világították meg. A rendszerváltás után, úgy 1990-tõl, valahogy kiürült ez a téma. Csupán néhányan készítettek róla filmet, például Makk Károly és Kósa Ferenc. Azután lassan elérkeztünk 2006-hoz, a kerek évfordulóhoz, és erre várhatóan készültek is filmek, csak hogy töketlenkedés lett belõle. Úgy jött ki, hogy minden politikai oldalnak akarnak adni egyet, például Goda Krisztától a Szabadság szerelem, Gyurcsány Ferenc filmje volt. Akkoriban a téma eléggé lejártatta magát, sokan óvtak is tõle, hogy veszélyes ilyen témához nyúlni.